

Turvallisuuspolitiikka-käsitteen käyttöönotto

Turvallisuuspolitiikan käsite yleistyi Euroopan puolueettomissa maissa 1960-luvulla tarkoittamaan ulkopolitiikan ja puolustuspolitiikan muodostamaa kokonaisuutta. Tuollaisen kokonaisuuden korostaminen ei sinänsä ollut uutta, mutta perinteisesti oli tultu toimeen erillisillä ulko-, sotilas- ja puolustuspolitiikan käsitteillä. Valtioiden ulkopolitiikka oli tähdännyt ensisijaisesti turvallisuuden ylläpitämiseen.

YK:n turvallisuusneuvosto (UN Security Council) ja Yhdysvalloissa 1940-luvun lopulla presidentin avuksi perustettu kansallinen turvallisuusneuvosto (National Security Council) toivat jo turvallisuus-käsitteelle uutta sisältöä. Turvallisuuspolitiikasta (engl. security policy) alettiin 1960-luvulla puhua Euroopan saksankielisissä maissa (Sicherheitspolitik) ja Ruotsissa (säkerhetspolitik) lähinnä ulkopolitiikan alaan kuuluvana käsitteenä, ja siihen yhdistettiin tukevana elementtinä maanpuolustus. Suurvalloissa puhuttiin mieluummin kansallisesta strategiasta, kansallisesta turvallisuudesta (USA), suurstrategiasta (Englanti) tai kokonaisstrategiasta (Ranska), jolloin painotettiin sotilaallisen voiman merkitystä.

Suomessa oli 1960-luvun alussa käytössä käsite "totaalinen maanpuolustus", jolla tarkoitettiin sotilaallisen puolustuksen lisäksi maanpuolustusta eri siviilialoilla palvelevien toimien yhdessä muodostamaa kokonaisuutta. Tämä näkyi myös vuonna 1961 alkaneiden totaalisen maanpuolustuksen kurssien nimessä. Ruotsinkielinen vastine oli "totalförsvar". Vuonna 1965 Suomessa päätettiin jättää sana "totaalinen" pois maanpuolustuksen edestä.

Presidentti Kekkonen asettui silloin kannattamaan turvallisuuspolitiikka-termiä kattokäsitteeksi ulkopolitiikan ja maanpuolustuksen muodostamalle kokonaisuudelle. Samalla hän määritteli ulkopolitiikan sen ensisijaiseksi alaksi ja maanpuolustukselle tehtävän tukea puolueettomuuslinjan mukaista ulkopolitiikkaa.

Valtiotieteen tohtori Risto Hyvärinen määritteli vuonna 1965 turvallisuuspolitiikan päämääräksi Suomen itsenäisyyden ja poliittisen toimintavapauden säilyttämisen sekä sen saavuttamiseksi tarvittavaksi menettelytavaksi puolueettomuuspolitiikan. Sillä pyrittiin rauhan aikana luomaan edellytykset mahdollisen ulkovaltojen sodan aikana noudatettavalle puolueettomuudelle. Toisaalta turvallisuuspolitiikalla tuli mahdollistaa maan puolustaminen, jos joudutaan hyökkäyksen kohteeksi.

Maanpuolustuskurssien opetuksessa turvallisuuspolitiikan käsitettä käytettiin vuodesta 1966 alkaen pääpiirtein Hyvärisen esittämällä tavalla, ja puolustusvoimissa ryhdyttiin antamaan turvallisuuspolitiikan opetusta. Toinen parlamentaarinen puolustuskomitea määritteli vuonna 1976 käsitteen selkeästi: "Suomen turvallisuuspolitiikan päämääränä on huolehtia kansalaisten turvallisuudesta ja hyvinvoinnista ylläpitämällä maan itsenäisyyttä kaikissa oloissa."

Lähteinä mm: Pertti Salminen, Puolueettomuuden nimeen (1995), s. 263 - 266 ja Pekka Visuri, Turvallisuuspolitiikka ja strategia (1997), s. 233 - 236.